

INTERVIEW Monument op Kaageiland krijgt duurzame toekomst

Kerk kan straks ook zonder gelovigen

Een kerk die de toekomst heeft, ook wanneer er niet of nauwelijks gelovigen over zijn. Het klinkt onwaarschijnlijk, maar het is waarop al jaren wordt aangestuurd met het monumentale kerkje op Kaageiland.

Paul van der Kooij

Kaag ■ Volgend jaar moeten worden hier daden worden: tussen januari en december ondergaat het uit 1873 stammende gebouw van de protestantse gemeente te Kaag een totale metamorfose. Natuurlijk blijft het ook na die tijd mogelijk om er te kerken, te rouwen en te trouwen. Maar door de kerkbanken te vervangen door stoelen, wordt er veel meer mogelijk. Naast concerten - die er ook nu al plaatsvinden - zijn partijen, sfeervolle diners, dans en yoga dan eveneens mogelijk. Om maar wat te noemen.

De stoelen kunnen niet alleen in elke gewenste formatie worden opgesteld, ze kunnen ook opzij worden geschoven. Zelfs zitten of liggen op de vloer belooft een genoegen te worden: de nieuwe tegelvloer die op isolerend schuimbeton wordt gelegd, krijgt namelijk verwarming.

Met de banken verdwijnen ook de buizen die er, vanonder de voetbanken, nooit helemaal in slagen om de ruimte gelijkmatig te verwarmen. Tevens worden muren en plafond geïsoleerd en komt er betere ventilatie, ook om ervoor te zorgen dat de warmte niet alleen vijftien meter de hoogte in schiet.

Doordat gelovigen eigenlijk geen

geld hadden voor de kerk en afhandelijk waren van giften van andere kerkelijke gemeenten, werd er op een koopje gebouwd. Binnen een jaar was duidelijk wat dat betekende: vochtige muren en -doordat plavuizen direct op zand waren gelegd - koude voeten.

Pas in de jaren '50 kwam er een houten vloer op, verscheen de verwarming onder de voetbanken en werden muren voorzien van asbesthoudende platen die vocht buiten moesten houden. Omdat die platen achter gipswanden zaten, zouden gelovigen niet zijn blootgesteld aan schadelijke asbestdeeltjes. Maar bij de renovatie moeten ze wel weg.

Denktank

Omdat dat zeer zorgvuldig dient te gebeuren, is het een kostbare operatie. Eentje die wordt gevolgd door een al even dure klus waarbij een flink aantal studlagen wordt aangebracht. De ene laag impregneert wat meer, de ander isoleert juist. „Al met al ben je alleen al voor de muren ruim anderhalve ton kwijt, inclusief schilder en -steigerwerk”, weet Kaag Jan Biemond die met Buitenkaagers Aad Wols en Truus Verbaas in 2018 een denktank vormde. Al snel ondersteund door financieel adviseur Frans Biemond, bogen de drie

„
Doen we niks dan wordt het een Bed & Breakfast

botenloods of een Bed & Breakfast.” Dat idee leek onverteerbaar. „De kerk is niet alleen van belang voor de kleine gemeente die wij zijn, maar net zozeer voor alle bewoners van Kaag en omgeving”, weet Biemond. „Je moet het gebouw dan wel toegankelijk en beleefbaar maken.” De plannen van de denktank, bleken mooi aan te sluiten op de ideeën die de provincie heeft over het behoud van erfgoed. Zo verstrekte die dit jaar een subsidie van 60.000 euro, een kleine tien procent van het bouwbudget, voor een toegankelijkker en duurzamer pand.

Wie nu binnen wil komen, krijgt eerst een stapel waar rolstoelen en rollators grote moeite mee hebben. Het portaal daarachter laat zich al even moeilijk nemen, zeker bij een uitvaartplechtigheid. De twee smalle gangpaden zijn eveneens een uitdaging te noemen.

„Doordat ze slechts 1 meter 20 breed zijn, vormen ze voor de draagbrees een bijna onmogelijke opgave. Ook voor een bruid is het een hele toer om, met haar vadet, voorin de kerk te komen.”

Verder kent de kerk nogal wat hooggeverschillen. Straks moet alleen bij de ingang een paar centimeter worden overbrugd. Eenmaal binnen lopen of rollen mensen door de glazen tochtdeuren zo naar de van een vlakke vloer voorziene zaal.

Goede burenen

Als het goed is begint het werk op 18 januari en wordt van 24 januari tot half december gekerkt bij de bijnamen van bezinningscentrum De Stal, met wie al nauw wordt samengewerkt. Zo wordt voor vergaderingen en bijeenkomsten, die daar steeds vaker zijn, soms uitgeweken naar de kerkzaal en de iets kleinere Kerkwijkzaal daarachter.

Omdat bij De Stal toch al behouders aanwezig zijn en de locaties elkaar aanvullen, leek het voor de hand te liggen dat ze kerk, Kerkwijkzaal en het mortuarium eveneens gaan verhuuren en behouden. Maar dan wel in opdracht van de nog op te richten Stichting Behoud en Beheer dorpskerk Kaag. „Onze kerkgemeenschap wordt straks een van de huurders”, legt Biemond uit. „En terwijl de leden er zo lang mogelijk kunnen blijven kerken, hoeven ze zich geen zorgen te maken over het onderhoud. Dat wordt voor ze geregeld en kan, net als de stookkosten, uit de opbrengsten van de verhuur worden bekostigd.”

Ook het kerken zal er een stuk plezieriger op worden. Zo kunnen de twintig tot vijftig leden die in niet-coronatijden bijeenkomen, een kleine, intieme kring vormen. In de jaren '60, toen de kerk nog wekelijks vol zat, zijn de galcrijzen naast het orgel zo uitgebreid dat 120 mensen een plekje konden vinden. Die uitbrei-

Beeld vanaf de begraafplaats. Links de Kerckwijkzaal, rechts het mortuarium en achter de Kaagse kerk.

Jan Biemond is naast denktanklid ook organisant van de kerk.

dingen verdwijnen, wat voor een fraaiere aanblik zorgt en meer natuurlijk licht: twee van de ramen zijn namelijk gedeeltelijk afgedekt.

Dat de kerkzaal niet zo vaak wordt verhuurd, wijt Biemond vooral aan de banken. Vastgeschroefd als ze zijn, bieden ze geen enkele flexibiliteit. Daar komt nog bij dat ze, zelfs met een kussen, niet bepaald lekker zitten.

Aan de locatie ligt het niet, merkt hij ook aan het aantal trouwerijen: „Dat zit nu al een beetje in de lift. Sterker nog, je merkt gewoon dat er veel vraag is naar een locatie die, zoals deze, alles heeft. Zo heb je hier nog echt het eilandgevoel: hoewel je midden in de Randstad zit, heb je toch het gevoel dat je buiten bent. Veel mensen hebben iets met de Kaag; het wordt ook steeds meer een toeristische attractie.”

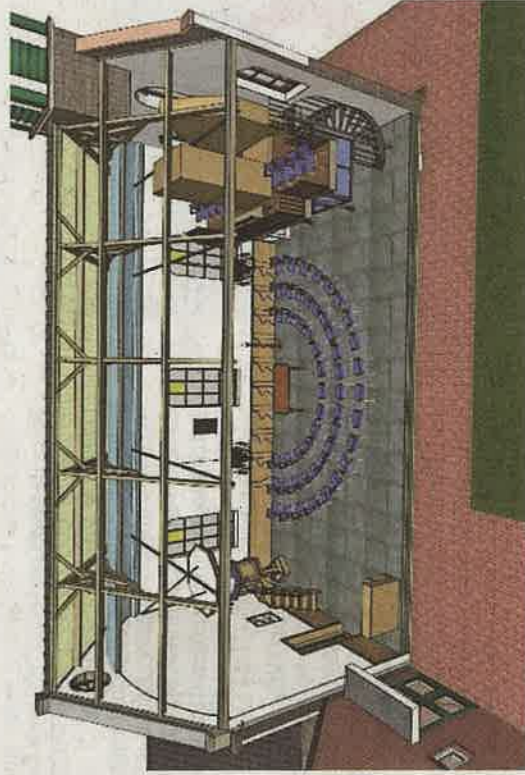

Door banken
weg te halen
wordt veel
mogelijk

FOTO'S HIELCO KUIPERS

Achter de banken is te zien dat het flink manoeuvreren is bij de ingang.

Een van de vele mogelijkheden van de kerkzaal, als de banken weg zijn.